

Centro de Información de las Aguas Subterráneas

El Manantial de Arteta

El Manantial o Nacedero de Arteta, situado en el Valle de Ollo a 30 km de Pamplona, es una de las salidas naturales del acuífero del interior de la Sierra de Andía, que almacena el agua caída sobre una superficie aproximada de 100 km².

Desde 1895, el Manantial abastece a la Comarca de Pamplona. En la actualidad proporciona casi la mitad de agua que se consume, un caudal de 550 l/s que se canaliza hasta la Estación Potabilizadora de Egillor, a 6 km del Manantial. Además, sus aguas se aprovechan para alimentar la regata del Udarbe y producir energía hidroeléctrica.

A 100 m del Nacedero se encuentra el Centro de Información y Sensibilización de las Aguas Subterráneas, antigua Casa del Guarda que se ha rehabilitado como centro dedicado a la programación de actividades ambientales.

Planta baja

Sala de usos múltiples y proyección destinada a actividades formativas y talleres, y a la proyección de audiovisuales.

Planta primera

La exposición *El manantial de Arteta y las aguas subterráneas* facilita la comprensión de la formación de las calizas, el modelo kárstico de la sierra, la evolución del diapiro de Ollo y el origen del Manantial de Arteta.

- 1 La sierra de Urbasa-Andía y el Valle de Ollo
- 2 El karst de Urbasa-Andía
- 3 El manantial de Arteta
- 4 Tratamiento, abastecimiento y ciclo urbano
- 5 Degustar el agua

Paseos desde el Manantial

Exposición permanente

La muestra *El Manantial de Arteta y las aguas subterráneas* se sirve de paneles y otros recursos expositivos para mostrar los cambios geológicos sufridos en la zona y el lento trabajo de las aguas subterráneas, gracias a los cuales podemos beneficiarnos del Manantial de Arteta.

Maquetas

La exposición se completa con siete maquetas que recrean elementos característicos del paisaje kárstico: tipos de roca, estalactitas y estalagmitas, interior del manantial; la Sierra de Urbasa-Andía, y el Valle de Ollo con su peculiar forma de diapiro.

Juegos interactivos y animaciones 3D

A través de imágenes en 3D conoceremos la evolución geológica de la tierra y del entorno del Manantial, la creación de un sinclinal colgado, o la formación y disolución de las rocas calizas.

Vídeo

Una proyección de gran formato introducirá al espectador en el recorrido del agua de lluvia que penetra en el subsuelo, para volver a salir a la superficie a través del Nacedero de Arteta.

Barranco de Artazul (700 m)

Manantial (100 m)

Centro de Información del Manantial

Saleras de Arteta (900 m)

Vuelta al Valle de Ollo (18,8 km)

Cómo llegar / Nola iritsi

HORARIOS MANANTIAL

Horario de invierno:
(del último domingo de octubre al último sábado de marzo): de 10:00 a 14:00 h. y de 15:30 a 17:00 h.

Horario de verano:
(del último domingo de marzo al último sábado de octubre): de 9:30 a 14:00 h. y de 15:30 a 19:00 h.

VISITAS GUIADAS AL MANANTIAL
Sábados, domingos y festivos
11:30 y 12:45 h.

CENTRO DE INFORMACIÓN Y EDUCACIÓN AMBIENTAL
Sábados, domingos y festivos, de 11:30 a 14:00 h.

VISITAS CONCERTADAS PARA GRUPOS
Reserva anticipada: 901 502 503

Mancomunidad
Comarca de Pamplona
Iruñerriko
Mankomunitatea

901 502 503
www.mcp.org

Artetako Iturburua

Artetako iturburua edo iturbegia Olloibarren dago, Iruñetik 30 kilometrora. Andia mendiaaren barnean dagoen akuiferoaren irteera naturaleako bat da. 100 bat km²-ko azaleran erortzen den ura pílatzen da akuifero horretan.

1895etik, iturburuak Iruñerria hornitzen du urez. Gaur egun, kontsumitzent duen uraren kasik erdia ematen dio; 550 l/s-ko emaria, iturburutik 6 kilometrora dagoen Egilloroko Edateko Uren Araztegiraino bideratzen dena. Gainera, bertako urak baliatzen dira Udarbe erreka elikatu eta energia elektrikoa ekoizteko.

Iturburutik 100 metrora Lurpeko uren informazio eta sentiberatzentroa dago; garai batean Guardetxea zen, baina gaur egun ingurumen jarduerei buruzko zentro gisa zabarberritu da.

Lurpeko uren informazio zentroa

Lurpeko uren informazio eta sentiberatzentroa hainbat baliabide eskaintzen dizkie bisitariei Artetako iturburuaren, Urbasa-Andia mendien eta Olloibarren historia geologikoa eta ezaugariak modu erakargarri ezagutzeko, honako hauek, besteak beste: erakusketak, maketak, ikus-entzunezkoak eta joko interaktiboak.

Urak eta denborak haitzetan eragindako lanari lotutako historia bat. Gure erantzukizunari egindako deia, bere etorkizuna ziurtzeari begira.

Beheko solairua

Erabilera anitz eta proiektioak egiteko aretoa; bertan prestakuntza jarduerak eta tailerrak egiten dira, baita ikus-entzunezkoak proiektatu ere.

Lehen solairua

Artetako iturburua eta lurpeko urak erakusketak bisitariei laguntzen die honako guztiek ulertzen: kareharriak nola osatu diren, mendiko eraketa karstikoa, Olloko diapiroaren bilakaera, eta Artetako iturburuaren sorerra.

- 1 Urbasa-Andia mendiak eta Olloibar
- 2 Urbasa-Andia mendietako karsta
- 3 Artetako iturburua
- 4 Tratamendua, hornidura eta hiri-zikloa
- 5 Ura dastaztea

Ibilbideak iturburutik

Erakusketa iraunkorra

Artetako iturburua eta lurpeko urak erakusketak panelak eta beste baliabide batzuk erabiltzen ditu azaltzeko bertan izandako aldaketa geologikoak eta lurpeko urak egiten duen lan motela; izan ere, Artetako iturburuko ura baliatzeko aukera dugu horiei esker.

Maketak

Zazpi maketa daude erakusketa osatzeko, paisaia karstikoaren ezaugarriak nabarmenzen dituztenak: haitz motak, estalaktitatik eta estalagmitatik, iturburuan barnealdea; Urbasa-Andia mendia; eta Olloibar, bere diapiro forma bitxiarekin.

Joko interaktiboak eta 3D animazioak

3D irudien bitartez Lurreko eta iturburuaren inguruko bilakaera geologikoa ezagutuko dugu, baita sinklinal zintzilikatu bat nola sortzen den edo kareharriak nola eratzen edo desegiten diren ere.

Bideoa

Formatu handiko proiektio batek ikuslea eramanen du lurpean sartzen den euri-urak egiten duen ibilbidean zehar, Artetako iturburan aire zabalera ateratzen den arte.

Bisitariak zenbait ibilbide egin ditzake informazio zentrotik beretik, iturburuaren ingurua ezagutzeko:

Artazul arroila (700 m)

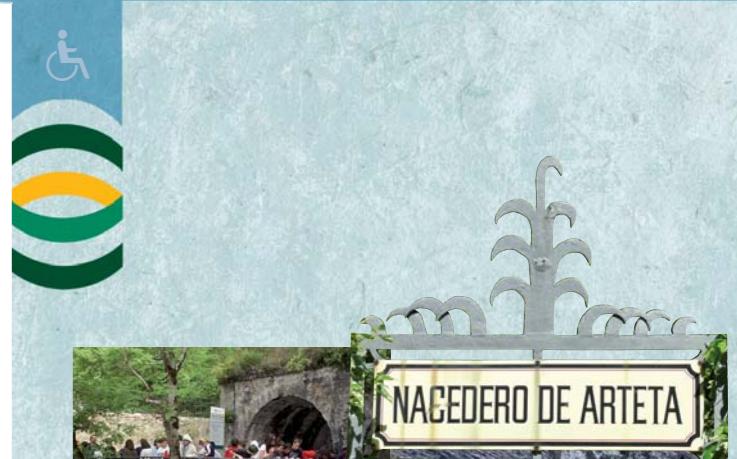
Iturburua (100 m)

Iturburuarri buruzko informazio zentroa

Artetako gatzaga (900m)

Olleibarko itzulia (18,8 km)

MANANTIAL DE ARTETA Artetako iturburua

Mancomunidad
Comarca de Pamplona
Iruñerriko
Mankomunitatea